

Enn stöðast fólk ikki í Føroyum:

Nú rýma fólk undan skattatrýstinum

– Útlitin hjá fólki at verða verandi í Føroyum, hava ongantíð verið so dýpur sum nú. Fólk í arbeiði flyta undan skattatrýstinum, og tey arbeiðsleysu flyta undan óvissuni um limskapin í Arbeiðsloysisskipanini

Fyri nøkrum árum síðani spurdu vit, hvar fólk fóru at ferðast í summarfrítíðini?

I dag spyrja fólk, um tú ætlar tær at verða búgvandi í Føroyum?

Hóast flutningsfeløgini hava fingið nógvar umbúðingar, bæði loftvegis og sjóvegis, so eru tað ikki tey somu øðrindini fólk hava uttanlands, og nógvar keypa bert einvegis ferðaseðil.

Engi arbeiðsørinli uttanlands

Ferðamynstrið er eisini broytt á annan hátt. Aður var stórt partur av ferðafólki vinnulívsfólk, sum fóru burtur í arbeiðsørinli.

Hetta var ein týðandi partur í royndini at skapa vinnuleikar, fáa avtalur um útflutning av vør-um o.s.fr., slíkt sum skuldi kasta pening av sær í samfelagnum. Arbeiðsørinli eru at kalla línur og eingin í dag, siga fólk í ferðavinnuni.

Tey, sum hava bílagt sær ferðaseðil í summar, eru familjur, sum annaðhvørt ætla sær av landinum með

alla, ella familjur, sum vegna arbeiðsloysi í Føroyum eru spjæddar og arbeiða í grannalondunum og aðrastaðni. Hesar familjur skulu hittast okunstaðni, og her er ferðingin til og frá Føroyum stór til lond, har familjurnar avtala at hittast í summarfrítíðini.

Flutningsfelagið Danny Transport hevur úr at gera. Tað er m.a. her fólk venda sær, sum skulu flyta með alla. Har verður sagt, at flytingin nú aftur tekur dyk á seg, og at eins nógvar familjur flyta av landinum í ár, sum í fjør.

Flytingin heimaftur er tó eisini meir í ár. Í Danny Transport verður sagt, at hetta eru fólk, sum hava verið burtur í styttri tíðarskeið og nomið sær útbúgvingar, sum brúk er fyri í Føroyum. Dømi kunnu vera útbúgvingar til pedagog og grannskoðan. Fólk eru farin av landinum at fáa slíkar útbúgvingar, við tí fyri eygð at koma heimaftur, og hava arbeiði í boði.

Óvissan í ALS limskapinum

Útlitin fyri at detta úr Arbeiðsloysisskipanini til heystar, hevur eisini fingið fólk at flyta av landinum, áðrenn tey standa heilt á berum.

Tað eru nógvar dømi um, at barnafamiljur flyta, tá skúlaárið er av, fyri at geva børnunum møguleika at búgva í nýggja umhvørvinum, áðrenn skúlaárið byrjar eftir summarfrítíðina.

I flytufeløgnum hava tey varhugan av, at um fólk skulu velja millum at fara undir forsorgarlógina, tá limskapurin í ALS heldur uppat ella fara av landinum, so velja nógvar heldur at flyta burtur, enn at fara á Almennastovuna at leita sær hjálp.

Reglurnar fyri at fáa limskap í arbeiðsloysiskassa (A-kassanum) í Danmark eru soleiðis, at markið frá tí tú settur úr ALS og til tú gerst limur í A-kassanum í Danmark, er hægst átta vikur. Ganga meir enn átta vikur frá tí arbeiðsleysa detta úr føroysku skipanini, til tey søkja um limskap í A-kassanum, kunnu tey ikki fáa limskap í Danmark.

Nú flyta fólk ikki bert til Danmarkar. Flutningsfeløgini siga, at alt fleiri familjur flyta til Noregs og Kanada í ár, enn árin framman undan.

Flyggja undan skattatrýstinum

Tað eru tó ikki bert arbeiðsleysu sum flyta av landinum. Nógvar dømi eru um familjur, har bæði foreldrar hava arbeiði, men ikki orka harða skattatrýstið. Fólk siga, at hóast tey hava góða inntøku, so megna tey ikki at fáa endarnar at røkka.

- Tá tú arbeiðir hvønn dag, og ikki hevur so mikið eftir, at tú kanst gjalda húsaleigu og samstundis hava nóg mikið til eitt vanligt húsarhald, so kann alt gera tað sama.

- Vit eru bundin at vera her, og kunnu ikki loyva okkum at halda summarfrí.

- Tá kunnu vit eins væl flyta burtur, fyri síðani at hava møguleika at halda summarfrí í Føroyum, sigur ein familja við Sosialin.

Dagny

Foreldrini flyta við teimum ungu

– Umstøðurnar í Danmark eru so nógvar betur enn í Føroyum, og m.a. farloyvis-skipanin hevur fingið nógvar ungfólk at flyta, av tí at hon loyvir fólki at fara undir styttri útbúgvingar

A deildini fyri flytingar í ALS er stórt arbeiðsørinli í løtuni. Tað hevur eisini verið vanligt hini árin, at fólk umhuga at flyta, tá skúlafrítíðin byrjar.

Sigtór Foldarskarð, málsviðgerðari á ALS, sigur við Sosialin, at hann hevur avgreitt einar 50 flytingar í apríl og fram til í dag.

A ALS er søgan tann sama. Óvissan um, hvussu leingi fólk kunnu vera limur í ALS og skattatrýstið, umframt avgjöld o.a., fær fólk at flyta av landinum – ikki bert tey arbeiðsleysu, men nú alt meira fólk, sum eru í arbeiði.

Her er tað farloyvis-skipanin, sum gevur fólki frimunir at flyta.

- Sigur tú arbeiði frá tær í Føroyum, færst tú karantenu í ein mánaði.

Farloyvis-skipanin móguleikar í Danmark

- Sigur tú arbeiði frá tær í Føroyum og flytir í danskan A-kassa, skalt tú bert vera tøkur á arbeiðsmarknaðinum í ein mánaði. Síðani kanst tú søkja um farloyvi at fara undir útbúgving í upp til eitt ár.

Ungfólk í Føroyum fara á handilsskúlar ella tekniskar skúlar í Danmark. Tá foreldrini oftast eru miðaldrandi og hava góðið húsin, flyta tey burtur við børnunum, meðan tey eru undir útbúgving, sigur Sigtór Foldarskarð, er vanliga grundgevingin.

- Nógvar eisini arbeiði frásær í Føroyum, og kunnu við limskapinum í ALS fara beinleiðis í danska A-kassan. Grundgevingin hjá teimum er ofta, at tey ikki orka stóra skattatrýstið, og tí sosiala viðurskiftini í

Danmark eru nógvar betur enn í Føroyum. Hjánøkrum loysir tað seg beinleiðis at fara til Danmarkar, fyri at fáa endarnar at røkka soleiðis, at tey ikki missa húsin í Føroyum.

Spurdur um, hvar í Fø-

royum fólk flyta í ár, sigur Sigtór Foldarskarð, at flest fólk flyta úr Eysturoy, serliga úr Fuglafirði, Suðuroy, Norðoyggjum og miðstaðarekinum.

Dagny

